

gospodarske, obrtniške in národne.

z hajajo vsak petek ter stanejo v tiskarni prejemane za celo leto 3 gld. 50 kr., za pol leta 1 gld. 75 kr. in za četrt leta 90 kr., — po pošti prejemane pa za celo leto 4 gld., za pol leta 2 gld. in za četrt leta 1 gld. — Za prinašanje na dom v Ljubljani se plača na leto 40 kr. Naročnino prejema upravništvo v Blasnikovi tiskarni. — Oglase (insetate) vzprejmlje upravništvo, in se plača za vsako vrsto za enkrat 8 kr., za dvakrat 12 kr., za trikrat 15 kr. — Dopisi naj se pošiljajo uredništvu „Novic“.

V Ljubljani 24. marcija 1898.

Politiški oddelek.

Sprava.

Mej narodno stranko in med katoliško-narodno stranko Idosežena sprava se je zagotovila s posebno pogodbo, Sprava je častna za obe stranki in lahko obrodi obilo zlatega sadu. Spravna pogodba se glasi:

I.

Kluba národne in katoliško-narodne stranke v deželnem zboru Kranjskem skleneta med saboj za tekočo volilno dobo trdno in neločljivo zvezo.

Oba sprijateljena kluba bodeta delovala za razvoj javnega življenja v kulturnem, socijalnem in gospodarskem oziru na krščanski podlagi in zlasti odločno potegala se za národne pravice ter politični, gospodarski in socijalni napredek slovenskega ljudstva.

Kot svojo posebno nalogo bodeta sprijateljena kluba smatrala:

- a) potezati se za pravice in napredek celokupnega slovenstva v zmislu resolucij vseslovenskega in istrsko-hrvatskega shoda z dne 14. septembra 1897.;
- b) dosledno pripravljati pot za združenje vsega slovenskega zemlja v jedno vpravno skupino s središčem v Ljubljani.
- c) delovati za socijalne reforme v korist kmetskega; trgovskega, obrtnega in delavskega stanu;
- d) potezati se za politično svobodo ljudstva in za razširjenje političnih pravic — zlasti volilne pravice v vse javne zastope — na naširše kroge prebivalstva.

II.

Da poslanec národne in onim katoliško-narodne stranke ne bode potreba odrekati se — zlasti onim národne stranke naprednih — in onim katoliško-národne stranke katoliško-národnih načel, ki so jih doslej vodila pri njihovem javnem delovanju, ostanejo tudi poslej še v dosedanjih klubovih zvezah.

V posredovanje vzajemnega postopanja sprijateljenih klubov, se osnuje skupni odbor.

Skupni odbor obstoji iz 8 članov in 4 namestnikov.

V ta odbor voli vsak sprijateljenih klubov 4 zastopnike in 2 namestnika iz svoje sredine.

Volitev skupnega odbora velja za dôbo zasedanja in se ima tedaj s pričetkom vsakega zasedanja obnoviti.

III.

Vsaka zadeva, ki ima priti v deželnem zboru v razpravo ali glasovanje, mora se preje pretresati v skupnem odboru, ki sklepa z nadpolovično večino glasov.

Sklepu in izrecilu skupnega odbora morata se brez-pogojno pokoravati oba sprijateljena kluba, izvzemši šolstvo, glede katerega se jima prepušča popolna svoboda, dokler se ne doseže skupni klub. Vendar si pa oba kluba prizadevajta doseči tudi v tem vprašanji jednotno postopanje.

IV.

Skupni odbor izbere iz svoje srede po dva načelnika in dva namestnika in sicer tako, da se izmed odposlancev vsacega kluba izbere po jeden načelnik in jeden namestnik. V predsedovanju vrstita se načelnika odnosno namestnika tako, da vsaki seji predseduje drugi. Za prvo predsedstvo v zasedanji odločuje žreb

Skupni odbor je sklepčen le tedaj, če je vsak klub zastopan po štirih članih odnosno namestnikih. Predsednik se vselej udeležuje glasovanja.

Posvetovanje in sklepanje v skupnem odboru se mora za 24 ur odtržiti, če to zahteva polovica članov. V obnovljeni seji zopetna odložitev iste zadeve ni več dopustna, če je ne zahteva večina članov.

V.

Ko bi se v kakej zadevi v skupnem odboru ne doslegla večina, spraviti je stvar pred skupno sejo obeh sprijateljenih klubov.

Skupno sejo skliče in vodi tisti predsednik skupnega odbora, ki je zadevni neuspešni seji poslednjega predsedoval.

V skupni seji sprijateljenih klubov poročata najpreje za vsako stranko skupnega odbora po jeden poročevalec.

Poročilu sledi debata, ki se vrši po določilu poslovnega reda deželnega zbora.

Potem se glasuje in odloči z dvetretjinsko večino, a navzoče morajo biti tri četrtine članov obeh klubov.

VI.

V doslej spornih točkah gledališča in višje dekliške šole se bode dogovorno naslednje postopalo;

- a) glede podpore nemškemu gledališču prepušča se članom obeh klubov svoboda;
- b) slovenskemu gledališču se osigura letna podpora najmanj 6000 gld.;
- c) slovenski višji dekliški šoli v Ljubljani se osigura letna podpora najmanj 2000 gld. in k. večjemu 3000 gld. pod pogojem, da se deželnemu odboru konceduje pravica biti v kuratoriji zastopan po svojem odposlancu.

VII.

Volitve v odseke vrše se tako da imata v njih oba sprijateljena kluba po jednako število članov. Za načelo velja, da se veleposestniškej stranki prepusti za odseke po tretjina mandatov.

VIII.

Oba kluba zavežeta se delovati k temu, da se ublaže nasprotja, ki so nastala vsled medsebojnih bojev katoliško-narodne in narodne stranke na političnem, gospodarskem, socialnem in zlasti tudi časnikarskem polju.

Oba sprijateljena kluba se zavežeta varovati sedanjo posestno stanje obeh strank mej spravno dobo in sicer tako, da se vsaka stranska obveže, ko bi v kakem volilnem okraju v tekočej volilnej dôbi iz kakoršnega uzroka koli prišlo do nadomestne volitve za deželni ali državni zbor, ne delovati proti izvolitvi kandidata one stranke, katerej je pripadal prejšnji poslanec. Glede volitev v samoupravne zastope se pa zavežeta oba kluba dolovati na to, da se sporazumno in mirno vršé. Vselej pa, kadar bi vsled udeležitve nemške stranke prišel v nevarnost kandidat one slovenske stranke, katere posestno stanje se ima varovati, je sprijateljena jej stranka obvezana, udeležovati se volitve in glasovati za tega kandidata.

IX.

V prvi seji po ratifikaciji te spravne pogodbe odpovesta se iz vse zbornice izvoljena dr. Ivan Tavčar in dr. Danilo Majaron deželnemu odborništvu odnosno namestništvu in oba kluba se zavežeta pri nadomestni volitvi voliti tista kandidata, katera nominuje klub narodne stranke.

Ker je pričakovati, da se v tem slučaju odpove tudi dr. Adolf Schaffer svojemu mandatu v deželnemu šolskem svetu, obvezani so vsi slovenski deželni odborniki na njegovo mesto voliti tistega deželnega odbornika, katerega odloči klub katoliško-narodne stranke.

X.

Za okrajne cestne odbore in c. kr. okrajne šolske svete imenoval bode vsak sprijateljeni klub po jednega kandidata in slovenski deželni odborniki obvezani so, glasovati za te kandidate.

XI.

Da se pospeši zblíževanje obeh strank, katero je nemogoče, dokler bode trajal gospodarski boj med njunimi pristaši, zavežete se klubovi vodstvu delovati na to, da se snovanje denarnih zavodov v krajih, kjer že kateri posluje — izvzemši deželno stolno mesto Ljubljano — po mogočnosti ovira. Pač pa bosta oba kluba zavezana podpirati ustanavljanje Raiffeisenskih posojilnic po večjih krajih, kjer še nobenega denarnega zavoda nij.

XII.

Ker se snovanje konsumnih društev iz narodnega stališča zamore odobravati le tam, kjer je slovenski živelj v boju z drugorodnim življem, z narodno-gospodarskega stališča pa le tam, kjer domača trgovina ne ustreza gospodarskim potrebam konsumentov — zavezujeta se oba sprijateljena kluba, delovati na to, da se v takih krajih dežele kranjske, kjer niso dani zgorajšnji predpogoji, konsumna društva ne snujejo. Kadar bi se pa v kakem kraju imelo osnovati konsumno društvo po upljivu ali inicijativi jedne ali druge stranke, je vodstvo konsumno društvo snujoče stranke zavezano, o tem obvestiti vodstvo prijateljske stranke, da se doseže skupno postopanje.

XIII.

Zaradi velike važnosti, katera je v narodnem oziru pripisovati okrepljenju kmetištva in malega obrtništva, obvezujeta se oba kluba, da bodeta skupno delovala za snovanje kmetijskih in obrtnih produktivnih zadrug po vseh večjih krajih dežele Kranjske.

XIV.

Ko bi deželni zbor kranjski prišel v položaj, da bi iz svoje srede imel izbirati poslance za državni zbor, zavezujeta se oba sprijateljena kluba glasovati soglasno za devet kandidatov, katerih pet bode imenoval klub katoliško-narodne štiri pa klub narodne stranke. V slučaju da bi iz tako voljenega državnega zbora vršile se volitve v delegacije, imata se voliti pravi član in njega namestnik jedenkrat iz narodne, drugokrat iz katoliško-narodne stranke.

XV.

Prepovedano je poslancem obeh klubov, stopati v zadevah, o katerih je odločal skupni odbor ali pa skupščina obeh klubov, v dogovor z nemško deželnozborsko stranko.

Kdor bi ravnal proti tej določbi, zahtevati sme skupni odbor, da se izključi.

XVI.

Ta dogovor sklenjen je za sedanjo deželnozborsko volilno dôbo in se v tej dôbi ne more odpovedeti.

Izgotovi se pa v dveh enakih izvodih, katere podpišejo vsi poslanci, ki so člani sprijateljenih klubov, Od teh izvodov shrani po jednega načelnik vsakega kluba.